

дитини, може виникати патологічна залежність дитини від комп'ютера, діти стали менше читати художньої літератури, не обладнанні комп'ютерною технікою навчальні кабінети

Переваг використання інноваційних технологій значно більше, ніж недоліків. Успіх впровадження педагогічних інновацій залежить від багатьох чинників, і в першу чергу від рівня обізнаності та готовності вчителів до їх використання.

Отже, інновації – це процес, якого на сучасному етапі неможливо уникнути. Їх використання є запорукою успішного сприйняття учнями навчального матеріалу, створення атмосфери саморозвитку та успішної самореалізації учня як суб'єкта навчального процесу.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про освіту». Прийнято Верховною Радою України 05.09.2017: [Електронний варіант]. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>. (дата опублікування: 28.09.2017). Зекрану.
2. Концепція нової української школи [Електронний варіант]. Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>.
3. Пометун О. Інтерактивні технології навчання: теорія і практика / О.Пометун, Л.І.Пироженко. – К.: Вид-во А.С.К., 2011. – 136 с.

ВАСИЛИНКА М.І.,

САДВАРІ І.І.,

Мукачівський державний університет, Україна

ВИКОРИСТАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ СПАДЩИНИ ІВАНА ОГІЄНКА У ВИХОВНІЙ РОБОТІ З МОЛОДШИМИ ШКОЛЯРАМИ

В умовах швидких змін у педагогічній освіті сьогодні особливо важливо не втратити позитивні здобутки минулого. Досить часто, з'ясовуючи актуальність тієї чи іншої освітньої проблеми, ми звертаємося до досліджень зарубіжних учених, безпідставно забуваючи про величезну вітчизняну наукову скарбницю. В контексті сучасних виховних традицій доречно згадати про теоретичні та практичні аспекти виховання дітей молодшого шкільного віку, які трактовані видатним українським мислителем І. Огієнком.

Протягом останніх років у періодичних виданнях України з'явилася низка публікацій, в яких автори розглядають неординарну постать педагога-мислителя крізь призму архівних документів з відповідним аналізом відтворених у них подій, думок, досягнень, прорахунків. У їх числі наукові праці В. Ляхоцького, А. Марушкевича, З. Тіменика, І. Тюрменко. Його погляди на вироблення стабільної політики в галузі народної освіти, піднесення ролі української національної школи в житті суспільства вагомі і сьогодні. Вони співпадають з деякими положеннями про зміст освіти і виховання Державної національної програми «Освіта» («Україна ХХІ століття»).

І. Огієнко належить до числа фундаторів національної системи освіти, яка утверджувалася в роки відродження Української держави. Він зробив значний внесок у розвиток змісту освіти, наукове обґрунтування виховного процесу; один із перших доводив, що родинне і шкільне та позашкільне виховання матиме

високу результативність лише тоді, коли зміст освіти концентруватиме в собі ідейні, морально-духовні здобутки рідного народу, відобразатиме його національні традиції, звичаї, обряди.

Вчений залишив помітний слід у розвитку педагогічної науки. Він відповів на ряд найважливіших і у наш час питань: якою повинна бути система навчання та виховання у національній школі, якими шляхами і засобами втілювати її в життя, як досягти високої результативності на уроках тощо. Педагог доводив, що в навчально-виховному процесі мають формуватися, насамперед, національна свідомість і самосвідомість, світогляд, патріотизм, повага до споконвічних традицій свого народу, глибока духовність особистості.

На думку І. Огієнка, мова – це найкращий вихователь, бо завдяки їй формуються основи духовного світу дитини, тільки вона може забезпечити повноцінне життя особистості. Педагога завжди турбувало питання збереження вміння спілкуватися рідною мовою як в Україні, так і за межами Батьківщини. Він доводив, що «жодна мова не бренть нам краще» як рідна українська. Педагог покладав великі надії на батьків-українців, які повинні донести до власних дітей мову своїх батьків у такому вигляді, щоб вона була прийнята ними і використовувалась протягом всього життя як найбільш бажана і дорога. Спілкування з дітьми своєю мовою веде до підвищення свідомості, формує гідність, високі моральні якості. «Рідна мова – то найголовніший наріжний камінь існування народу, як окремої нації: без окремої мови нема самостійного народу, бо рідна мова – то основа нашої історії, як душа цього народу» І. Огієнко доводив, що «... щаслива та людина, яка рідну мову свою береже і шанує» [1, с.118].

До цінних джерел національного виховання вчений відносив і фольклор. Виховання фольклором впливає на світосприймання, правильне розуміння учнями багатьох природних явищ і зародження потреби змінювати життя на краще. Рідні пісні, особливо обрядові, поговірки, приказки, оповідання, голосіння, казки, заговорки, заклинання, колядки, щедрівки і т. ін. часто дають цінний стародавній матеріал. Вчителям сучасної школи варто використовувати його на уроках історії, літератури, музичного мистецтва, географії і т.п. У центрі виховної системи І. Огієнка лежить виховання засобами історії, тобто реальними подіями, фактами про виникнення, становлення і розвиток свого народу, нації. Аналіз таких явищ як козацтво, релігійні багатства, стан і рівень освіти, науки відповідних періодів поглиблюють духовність, сприяють розвитку самосвідомості учнів.

У справі виховання дітей учителі та батьки повинні виступати як партнери, постійно доповнювати і підтримувати один одного. У школі шліфуються і вдосконалюються якості вихованців, які формуються батьками. Кваліфіковані педагоги мають допомогти сім'ям долати труднощі у вихованні, пропагувати ідеї народної педагогіки, сприяти їх реалізації. І. Огієнко вважав, що справжній педагог у навчально-виховному процесі спирається на досвід дітей, здобутий у спілкуванні з батьками та іншими членами родини. Учитель повинен бути порадиником у справі виховання підростаючого покоління як спеціаліст-професіонал. Надання батькам допомоги в теоретичному плані – це його першочергове невід'ємне завдання.

Таким чином, феноменальна постать видатного І. Огієнка, який творчо відроджував скарби народної педагогіки, досліджував могутній виховний потенціал українознавства і обґрунтовував ефективні шляхи розвитку національної системи освіти і виховання, і сьогодні становить великий інтерес. Аналізуючи творчу спадщину педагога-мислителя, можна зробити висновок: вона винятково актуальна в умовах становлення незалежної України. Педагогічні погляди вченого щодо проблеми національного виховання стосуються, як показало наше дослідження, чотирьох аспектів: принципів виховання; змісту виховного процесу; суб'єктів виховного впливу; засобів виховання. Вся педагогічна теорія і практика мислителя, його історико-педагогічні, теоретичні і методичні праці переконують у тому, що ідеї і засоби народної педагогіки мають бути основою розвитку національної системи освіти і виховання, наукової педагогічної думки.

Список використаних джерел

1. Марушкевич А. Науково-педагогічна спадщина Івана Огієнка: Монографія. / А.Марушкевич// – К.: Правда Ярославичів, 2001. – 339 с.
2. Мобар О. Історія Української школи і педагогіки: Хрестоматія / О. Мобар // . – К. Т-во «Знання», КОО, 2003. – 766с.
3. Тимошик М. С. Голгофа Івана Огієнка. Українознавчі проблеми в державотворчій, науковій, редакторській та видавничій діяльності: Монографія / передмова Жулинського М. Г. – К.: Заповіт, 1997. – 231с.

ВАСЬО М.М.

ЧЕКАН О.І.

Мукачівський державний університет, Україна

ОСОБЛИВОСТІ МОВЛЕНЄВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ДОШКІЛЬНИКІВ ІЗ ПОРУШЕННЯМ МОВЛЕННЯ

Теоретико-методологічні концепції Л. Виготського, О. Лурія, О. Леонтьєва розкривають глибокий взаємозв'язок мовлення і формування вищих психічних функцій [1; 4]. Психологи (Л. Виготський, О. Запорожець, О. Леонтьєв, Г. Люблінська, Г. Розенгард-Пупко та ін.) довели, що оволодіння мовною системою перебудовує всі основні психічні процеси у дитини [1]. Слово виявляється потужним фактором, відповідним відображенням дійсності, якісно змінюючим психічну діяльність. Слово дозволяє розкрити загальний зміст та значення речей, викликати в уяві образи-уявлення різної модальності (зорової, слухової, тактильної) й оперувати ними.

О. Гвоздев зазначає, що первинний період засвоєння дитиною морфологічних елементів характеризується певною свободою їх використання. Морфологічні елементи з одним значенням не розмежовуються при вживанні. Вони можуть зміщуватися, вживатися один замість іншого. Один із морфологічних елементів, виявляючись панівним, може вживатися замість усіх інших [2, с.76].

Для дітей дошкільного віку в нормі характерним є досить легке засвоєння суфіксів, що виявляється в різноманітному словотворенні. О.Гвоздев підкреслює, що діти засвоюють суфікси впродовж усього дошкільного періоду. Вчений серед

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>